

Stavovi roditelja prema tjelesnim aktivnostima djece predškolske dobi u urbanim i ruralnim sredinama

---

Modrić, Katarina

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:866727>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International/Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Katarina Modrić

STAVOVI RODITELJA PREMA TJELESNIM
AKTIVNOSTIMA DJECE PREDŠKOLSKE DOBI U URBANIM
I RURALNIM SREDINAMA

Diplomski rad

Zagreb, rujan, 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ

Katarina Modrić

STAVOVI RODITELJA PREMA TJELESNIM
AKTIVNOSTIMA DJECE PREDŠKOLSKE DOBI U URBANIM
I RURALNIM SREDINAMA

Diplomski rad

Mentor rada: izv. prof. dr. sc. Vatroslav Horvat

Sumentor rada: doc. dr. sc. Marijana Hraski

Zagreb, rujan, 2020.

SAŽETAK

Cilj ovog diplomskog rada bio je utvrditi stavove roditelja o tjelesnoj aktivnosti djece predškolske dobi s obzirom na mjesto stanovanja. Istraživanje je provedeno na uzorku od ukupno 342 roditelja djece predškolske dobi od 3 do 7 godina, od kojih je 171 bilo iz urbane sredine, iz 171 iz ruralne sredine. U svrhu provedbe ovog istraživanja sastavljen je on-line anketni upitnik koji se sastoji od dijela kojim se ispituju sociodemografske karakteristike ispitanika te 16 tvrdnji o stavovima roditelja prema važnosti tjelesne aktivnosti kod djece predškolske dobi. Rezultati prvog dijela anketnog upitnika (sociodemografski podaci) obrađeni su u Microsoft Excel-u, a rezultati drugog dijela anketnog upitnika kodirani su i obrađeni statističkim programom „SPSS“. Metode obrade podataka koje su korištene u drugom dijelu anketnog upitnika su: deskriptivna statistička analiza i analiza varijance (ANOVA). Deskriptivnom statističkom analizom utvrđene su aritmetičke sredine i standardne devijacije za svaku pojedinu varijablu, dok je analizom varijance utvrđeno postojanje statistički značajne razlike između skupina (urbane i ruralne sredine).

Rezultati istraživanja pokazali su kako postoje statistički značajne razlike kod 4 od 16 tvrdnji. S obzirom na to da su razlike u rezultatima minimalne, može se zaključiti da su roditelji svjesni pozitivnih odlika i važnosti tjelesne aktivnosti svoje djece, bez obzira na mjesto življenja.

KLJUČNE RIJEČI: *tjelesna aktivnost, stavovi roditelja, predškolska dob*

SUMMARY

The aim of this thesis was to determine the attitudes of parents about the physical activity of preschool children with regard to their place of residence. The research was conducted on a sample of a total of 342 parents of preschool children aged 3 to 7 years, of whom 171 were from urban areas and 171 from rural areas. For the purpose of conducting this research, an online questionnaire was compiled, which consists of a part that examines the socio-demographic characteristics of respondents and 16 claims about parents' attitudes towards the importance of physical activity in preschool children. The results of the first part of the survey questionnaire (sociodemographic data) were processed in Microsoft Excel, and the results of the second part of the survey questionnaire were coded and processed by the statistical program "SPSS". The data processing methods used in the second part of the survey questionnaire are: descriptive statistical analysis and analysis of variance (ANOVA). Descriptive statistical analysis determined the arithmetic means and standard deviations for each individual variable, while the analysis of variance determined the existence of a statistically significant difference between groups (urban and rural areas).

The results of the research showed that there are statistically significant differences in 4 out of 16 claims. Given that the differences in the results are minimal, it can be concluded that parents are aware of the positive features and importance of physical activity of their children, regardless of place of residence.

KEY WORDS: *physical activity, parents attitudes, preschool age*

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA	4
3. METODE RADA.....	8
3.1. Ciljevi i hipoteze.....	8
3.2. Uzorak ispitanika	8
3.3. Uzorak varijabli	8
3.4. Metode za obradu podataka.....	10
4. REZULTATI I RASPRAVA.....	11
5. ZAKLJUČAK	31
6. LITERATURA.....	33
PRILOG: Anketni upitnik	36
Izjava o izvornosti diplomskog rada	39

1. UVOD

Tjelesna aktivnost je osnovna potreba svakog ljudskog bića, a najvažnija je u ranom djetinjstvu kada se uvelike može utjecati na rast i razvoj djeteta i pokušati kroz bavljenje tjelesnom aktivnošću utjecati na stvaranje zdravog načina života. Dijete koje je zdravo, spretno i vješto, lakše će se nositi sa svim teškoćama s kojima će se susretati tijekom svog života te će sukladno s time i lakše obavljati svoje radne i društvene zadatke (Prskalo, 2004).

Život u suvremenom društvu u kojem dominiraju sjedilački način života te dostupnost modernih tehnologija, čovjeku je omogućio brže snalaženje i rješavanje svakodnevnih obaveza, no istodobno mu je uskratio vrijeme koje bi trebao provoditi u zadovoljavanju preporučenih vrijednosti svakodnevne minimalne tjelesne aktivnosti (Petrić, Holik, Blažević i Vincetić, 2019). Sve se promjene odražavaju na život ljudi, posebice njihovom zdravlju. Očuvanje i unaprjeđenje tjelesnoga i mentalnog zdravlja postaje imperativ vremena. Kad su u pitanju najmlađi, to dobiva posebnu težinu (Prskalo, 2010).

Tjelesna aktivnost se prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (WHO) definira kao svaki pokret tijela koji se izvodi skeletnim mišićima, a koji od osobe zahtijeva potrošnju energije koja je iznad razine mirovanja. Kretanje, kao osnovna tjelesna aktivnost, je vrlo važno za život i razvoj djeteta jer omogućuje pojačavanje razine rada svih fizioloških funkcija organizma i omogućuje im upoznavanje svijeta koji ih okružuje (Sindik, 2009). Za osobe u dobi od 5 do 17 godina potrebna razina tjelesne aktivnosti je minimalno 60 minuta, barem 3 puta tjedno kako bi se očuvalo i unaprijedilo zdravlje (Tomac, Vidranski i Ciglar, 2015).

Tjelesna aktivnost u bilo kojem obliku, bilo da je riječ o kretanju, sportu, plesu, plivanju ili samo hodanju, je nužna za pravilno funkcioniranje čovjekovog organizma (Andrijašević, 2010). Ranim uključivanjem djece u tjelesne aktivnosti pruža im se mogućnost sadržajnijeg provođenja slobodnog vremena. Nadalje, usađuje im se želja i sposobnost za permanentnu primjenu tjelovježbe kao dijelom njihove kulture življenja (Findak, 1999).

Upravo tjelesnom aktivnošću se omogućuje transformiranje i napredovanje antropološkog statusa djece (Findak, 1996). Ako se djeca odluče baviti tjelesnom aktivnosti pomaže im se da razviju zdravije mišićno-koštano tkivo, zdrav kardiovaskularni sustav, koordinaciju i kontrolu kretanja te održe zdravu tjelesnu masu (WHO, 2006).

Brojna istraživanja pokazuju kako su usmjerenost na poboljšanje prehrane i povećanje tjelesne aktivnosti najbolji načini za borbu s problemom težine, a to je najbolje započeti u predškolskoj dobi (Prskalo i Sporiš, 2016).

Neupitna je činjenica da tjelesna aktivnost ima cijeli niz benefita. Tako djeca osim što čuvaju i unapređuju zdravstveno stanje, formiraju i navike tj. kontinuiranu želju za aktivnošću, stječu se nove vještine i znanja te se usvajaju nove motoričke sposobnosti (Findak, 1999).

U današnje vrijeme djeca imaju brojne mogućnosti za bavljenjem tjelesnom aktivnošću. S jedne strane postoje brojni programi vježbanja u vrtiću, sportskim igraonicama, sportskim centrima za djecu (Petračić, Nemet, 2008), a zajedno sa svojim roditeljima djeca mogu na zabavan način igrati se u parku, voziti bicikl i sl. Tjelesna aktivnost za dijete često predstavlja samo još jedan oblik igre pa je veoma bitno da se ni u kojem slučaju djecu ne forsira (Sindik, 2012) nego da roditelji, odgojitelji ili u slučaju bavljenja sportom, treneri budu podrška djetetu i konstantno im pružaju potrebnu potporu i usmjeravaju ih na dobar put.

Igra je u prirodi svakog čovjeka, ali niti u jednom razdoblju nema veći značaj i moć kao što je to u djetinjstvu. Predstavlja temeljnu pretpostavku za pravilan razvoj i rast djeteta, jer igra povoljno djeluje na organe i općenito organizam djeteta (Findak, 1995). Naravno, potrebno je da su igre koje djeca igraju što raznovrsnije jer je time veći doprinos osobnom razvoju djeteta. Tako dijete dok se igra, pokreće svoje tijelo u bezbroj različitih koordinacija i tako postaje svjesno svojih mogućnosti te svjesno interakcije s prostorom oko sebe. Dodamo li u igri i određena pomagala, dijete uči na koji način koristiti ruke i prste te tako razvija preciznost, krupnu i finu motoriku (Lazar, 2007). Djetetovo učestalo ponavljanje aktivnosti, dok njome ne ovlada, dio su odrastanja koje traži uključenost, poticanje i podršku roditelja (Rečić, 2006). Pokreti koje djeca nauče za vrijeme igre se mogu primjenjivati u brojnim situacijama pa se igra može smatrati veoma učinkovitom metodom u razvoju djece zbog povezivanja više dijelova tijela (Kosinac, 2011).

Igra, osim što dovodi do spoznajnog i tjelesnog razvoja djeteta, utječe i na socioemocionalni razvoj. Pomaže djetetu u stvaranju prijateljstava i novih poznanstava jer dijete tako komunicira s drugom djecom, uspostavlja emocionalnu povezanost s okolinom i dolazi do integracije i socijalizacije djeteta (Dryden, Vas, 2001). Igra je ustvari kanal pomoću kojega dijete komunicira i stvara socijalnu interakciju (Duran, 2003).

Potrebno je istaknuti kako je nužno stvoriti okruženje u kojemu se djeca mogu igrati i kroz igru socioemocionalno razvijati, a za to je potrebna uključenost roditelja koji od početaka sudjeluju u odgoju i razvoju djece te odgojitelja koji u predškolskoj dobi imaju značajnu ulogu kada djeca provode dio svog vremena u predškolskim ustanovama. Ako je stvorena opuštena atmosfera može doći do smanjenja razine stresa i razvoja pozitivne međusobne interakcije (Klemenović, 2013). Kroz međusobnu pozitivnu suradnju svih strana koje su uključene u odgoj i razvoj djeteta, doći će do socioemocionalnog razvoja samog djeteta (Ljubetić, 2007).

Svakodnevno odvajanje određenog vremena za igru uvelike pomaže u razvoju djece, bilo da je riječ o strukturiranim, pomno planiranim igrama u kojima sudjeluju roditelji i/ili odgojitelji ili nestrukturiranim igrama koje su potaknute od strane djeteta i njegove mašte (Virgilio, 2009) jer najvažniji temelj dječjeg razvoja smatra se upravo igra (Lazar, 2007). Djecu je potrebno konstantno poticati i omogućiti im igru. Za igru s djecom je potrebna velika količina strpljenja, pogotovo ako je riječ o igrama u kojima djeca eksperimentiraju i istražuju svijet oko sebe. Potrebno je usmjeriti dijete da samostalno dođe do određenog rješenja kako bi ga mogao primjenjivati i u drugim situacijama te kroz samostalnost igre izgraditi samopouzdanje, razviti kreativnost i koncentraciju, a roditelji su tu kako bi ih ohrabivali (Klarin, 2017).

Također, veoma je važno da se na igru ne gleda kao na nagradu ili eventualno kaznu koja ovisi o ponašanju djeteta (Neljak, 2009) nego kao o kvalitetno iskorištenom slobodnom vremenu u kojemu će se djetetu omogućiti upoznavanje sa svime što ga okružuje, ali i upoznavanje s vlastitim mogućnostima, sposobnostima i granicama koje dijete može dosegnuti.

Svjesna važnosti tjelesne aktivnosti, odlučila sam ispitati stavove roditelja prema tjelesnim aktivnostima djece predškolske dobi s obzirom na mjesto stanovanja. "Obitelj kao najuža socijalna okolina ima pokretačku i poticajnu ulogu za većinu aktivnosti, a time i tjelesnu aktivnost." (Andrijašević, 2010, str. 49). Poznato nam je da se stavovi uče te da se manifestiraju kroz ponašanje pojedinca. Upravo su iz tog razloga stavovi roditelja prema tjelesnoj aktivnosti djece od iznimnog značaja. Stav roditelja prema dječjoj tjelesnoj aktivnosti oblikovat će u određenoj mjeri razinu djetetove aktivnosti kao i stavove samog djeteta (Hands, Parker i Larkin, 2002). Za vrijeme predškolskog odgoja stavovi članova okoline, konkretnije, stavovi roditelja i odgojitelja u najvećoj mjeri utječu na formiranje stavova djeteta prema određenoj tjelesnoj aktivnosti (Prskalo, Horvat i Hraski, 2013). Prenosavanje stavova na djecu pruža mogućnost ranog uspostavljanja stavova koji su pozitivno usmjereni ka oblicima tjelesne aktivnosti. Značaj

formiranja takvih stavova u ranom djetinjstvu jest razvijanje navika i održavanje istih u nadolazećim razvojnim fazama (Cheatom, 2014).

2. PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA

Mnoge blagodati suvremenog načina života učinile su život lakšim i roditeljima i djeci, ali su ih i lišili mnogih tjelesnih aktivnosti. Životne navike roditelja i djeteta doživljavaju mnogostruke promjene vezane uz kuću, stan, okoliš, odnosno sredinu u kojoj žive (Rečić, 2006).

Iveković (2017) provodi istraživanje stavova roditelja i odgojitelja prema igri i tjelesnim aktivnostima djece od 0. do 4. godine na području Virovitičko-podravske županije. Istraživanje ukazuje na znatne razlike kada je riječ o različitim tjelesnim aktivnostima, vremenskim uvjetima, izlaganju djece riziku kao i u njihovom stavu prema razvijanju djetetove spretnosti tj. koordinacije. Tako odgojitelji imaju više povjerenja u djetetove tjelesne i motoričke sposobnosti, obzirniji su, tolerantniji i imaju pozitivniji stav što se tiče tjelesne aktivnosti djeteta, dok su roditelji skloniji poticanju djeteta da radi rizične stvari.

Diplomski rad autorice Bešlić (2018) bavio se istraživanjem utjecaja roditeljskog bavljenja sportom, njihovih znanja i stavova na tjelesne aktivnosti djece od 3 do 6.5 godina. Rezultati istraživanja pokazali su da je velika većina roditelja svjesna koliko je važno redovito tjelesno vježbanje te što se sve razvija bavljenjem sportom. 70% djece pokazuje interes za sport te nešto manje provodi svakodnevno najmanje 60 minuta u tjelesnim aktivnostima umjerenog do jakog intenziteta. Više od 90% djece pokazuje sreću i zadovoljstvo u tjelesnim aktivnostima. 80% ispitanika smatra kako njihova djeca kvalitetno provode svoje slobodno vrijeme. U nekoliko tvrdnji je utvrđeno da se razlikuju odgovori između ispitanika iz urbane sredine i iz ruralne sredine te obrazovanijih i manje obrazovanih ispitanika. Te razlike su minimalne stoga se može zaključiti kako su roditelji, bez obzira na mjesto življenja i obrazovanje, svjesni prednosti redovitog bavljenja tjelesnim aktivnostima.

Istraživanje stavova roditelja, kada je u pitanju tjelesna aktivnost djece predškolske dobi, provela je Rak (2016) fokusirajući se na otkrivanje čimbenika koji utječu na aktivnost tj. neaktivnost djece tog uzrasta. Ispitivanjem stavova roditelja utvrđena su tri ključna faktora koja utječu na aktivnost, a to su: faktor sportskog programa vrtića u koji je dijete uključeno, faktor

interesa i slobodnog vremena te bavljenje tjelesnom aktivnošću. Nije utvrđena povezanost između spomenutih faktora već posjedovanje pozitivnog stava glede tjelesne aktivnosti od strane roditelja. Roditelji motiviraju djecu kako bi što više bila tjelesno aktivna, ističu kako im je važno da provode svoje slobodno vrijeme upravo u društvu djece te da teže što više vremena s njima provoditi u prirodi. Takvi rezultati nisu u skladu s vladajućim svjetskim trendom smanjenja tjelesne aktivnosti. Roditelji su svjesni pozitivnih odlika i važnosti tjelesne aktivnosti svoje djece.

Sličnom tematikom su se bavili Sindik, Horvat i Breslauer (2012) u svom istraživačkom radu gdje je fokus bio na stavovima prema tjelesnoj aktivnosti i indeksom tjelesne mase. Istraživanje je bilo usmjereno ka utvrđivanju povezanosti između načina prehrane, organizacije vježbanja, stavova o tjelesnoj aktivnosti i indeksa tjelesne mase. Rezultati su ukazali na mali broj korelacija koje su statistički značajne između stavova glede tjelesne aktivnosti i indeksa tjelesne mase. Ne postoji povezanost između većine varijabli koje su ispitivane temeljem čega je utvrđeno da nema korelacije između stavova koje roditelji posjeduju i ispitivanih vrijednosti i ponašanja.

Đorđić (2006) ispituje roditeljski angažman po pitanju tjelesne aktivnosti njihove djece te stavove koje posjeduju roditelji prema tjelesnoj aktivnosti. Anketiranjem čak 1969 roditelja djece u dobi od 4 do 11 godina, dobiveni su rezultati koji zadovoljavaju preporuke stručnjaka. Roditelji imaju pozitivne stavove vezane za tjelesnu aktivnost, no u praksi ne provode tjelesne aktivnosti u mjeri koja je poželjna.

Špelić i Božić (2002) su istraživali kako se sportski programi u ustanovama za predškolski odgoj odražavaju na kasnije motoričke sposobnosti djece, tj. kada su djeca školskog uzrasta. Prvo je bilo potrebno utvrditi koja djeca su tijekom svog predškolskog obrazovanja bila uključena u određene sportske aktivnosti. Konstruirana je baterija šest testova na području motoričkih sposobnosti kojom su utvrđene razlike između tih dvaju skupina. Ono što je zanimljivo je podatak da se te dvije skupine značajno razlikuju samo kada su djevojčice u pitanju. Na području fleksibilnosti se utvrdilo da su djevojčice koje su za vrijeme predškolskog uzrasta bile više uključene u sportske aktivnosti postigle bolje rezultate. Osim toga zapaženo je kako su djeca koja su bila više uključena u sportske aktivnosti, točnije pohađala sportske vrtiće više bila uključena u izvanškolske aktivnosti koje su sportski usmjerene. Nakon provedbe spomenutog istraživanja autori su ispitivali koliko posebni sportsko usmjereni programi u predškolskim ustanovama utječu na razvoj djece te na razinu njihove spremnosti za školu.

Istraživanje je obuhvatilo učenike prvih razreda osnovne škole. Uzorak je uključivao skupinu djece koja su pohađala sportski program u sklopu predškolske ustanove te skupinu koja nije bila član takvog odjeljenja. Zaključeno je kako se pohađanje posebnog sportskog programa pozitivno odražava na daljnji razvoj jer su djeca uključena u takav vid programa postigla puno bolje rezultate od svojih vršnjaka na svim mjerama koje je test spremnosti za školu uključivao. Razlika je posebno istaknuta na području grafomotorike, osim toga ostvaren je bolji uspjeh po završetku prvog razreda te je kod takvih pojedinaca uočena i veća uključenost u sportske aktivnosti izvanškolskog karaktera. Nadalje, autori su naglasili kako stručnjaci područja tjelesne kulture kod djece zapažaju sljedeće trendove: značajni porast tjelesne mase, spuštenih stopala, deformacije kralježnice, opadanje sposobnosti (motoričkih i funkcionalnih) itd. Spomenuti problemi ukazuju na nedovoljnu razinu tjelesne aktivnosti u ranom djetinjstvu koju nije moguće nadoknaditi u sljedećim razvojnim fazama života.

Autori Miholić, Hraski i Juranić (2016) su u svom istraživanju analizirali razlike između urbane i ruralne sredine u odnosu na slobodno vrijeme i kineziološku aktivnost djece koji su učenici nižih razreda osnovne škole. Istraživanje je obuhvatilo dvije škole smještene u urbanoj sredini i dvije u ruralnoj. Istraživanje se temeljilo na uzorku od 139 djece (60 iz ruralne). Istraživanjem je utvrđeno da 23% djece iz urbane i 25% djece iz ruralne sredine ne odabiru kineziološkim aktivnostima ispuniti svoje slobodno vrijeme. Nadalje je utvrđeno kako se čak 18% djece iz ruralne i 24% djece iz urbane sredine jako rijetko ili nimalo ne bavi sportom. Osim toga zanimljiv je i podatak kako su djeca ruralnog područja u značajno većem udjelu aktivni članovi nogometnih klubova što nije tipično za djecu urbanog područja. Djeca obiju sredina se temeljem drugih aspekata kineziološke aktivnosti statistički značajno ne razlikuju. Osim toga, učenici su iskazali podjednaku zainteresiranost za kineziološke kao i druge izvannastavne aktivnosti. Podatak koji valja istaknuti je prevelik udio djece koja nisu iskazala interes za ikakav oblik tjelesne aktivnosti, već je njihova aktivnost svedena na nastavu tjelesne i zdravstvene kulture.

Autori Badrić, Prskalo i Šilić (2011) analizirali su razlike u strukturiranju slobodnog vremena kod osnovnoškolaca iz ruralnih i urbanih sredina. Istraživanje je obuhvatilo 172 ispitanika. Rezultati su ukazali na to da od ukupne strukture radnog dana samo 23% vremena čini slobodno vrijeme kada se mogu posvetiti svojim interesima. Analizom prikupljenih podataka zaključeno je kako djeca u ruralnim sredinama veći dio vremena provode u aktivnostima koje su na neki način vezane za školu. S druge strane, djeca urbanih područja su

više vremena tjelesno aktivna i više se igraju. Rezultati potencijalno mogu ukazivati na manji izbor organiziranih kinezioloških aktivnosti u ruralnoj sredini.

Na području Zadarske županije su uz pomoć 16 testova procjenjivana antropometrijska obilježja, funkcionalne i motoričke sposobnosti na uzorku od 400 djece (200 djevojčica i 200 dječaka). Istraživanje je provedeno u prvom razredu osnovne škole, a testovi su obuhvaćali aktivnosti poput trčanja, skakanja, bacanja i sl. Daljnjom analizom podataka je utvrđeno kako su djeca iz ruralnih sredina ostvarila bolje rezultate na testovima u području repetitivne snage trupa, bacanju loptice i fleksibilnosti, dok su djeca iz urbanog područja rezultatima prednjačila u trčanju na sto metara i na testovima brzine pokreta. Provedene su analize i usporedbe na skupinama do četvrtog razreda te je utvrđeno kako djeca koja dolaze iz ruralnih sredina daju bolje rezultate u većem broju testova koji se baziraju na vrednovanju motoričkih postignuća i sposobnosti (Cetinić, Perić i Samaržija, 2011).

Sljedeće istraživanje ove tematike jest provedeno u Osijeku na uzorku od 170 djece trećih i četvrtih razreda. Obrada podataka je autoricu dovela do saznanja da učenici veći dio svog slobodnog vremena provode upravo baveći se sportom te da se učenici ruralne sredine više ističu kada je u pitanju igranje računalnih igrica. Čak 34% ih na dnevnoj bazi provodi više od tri sata pred televizorom. Također djeca dosta vremena provode na mobilnom telefonu, veliki broj pojedinaca čak preko dva sata dnevno. Utvrđeno je i da učenici urbanih prostora pri izboru izvannastavnih aktivnosti češće izabiru sportske i glazbene aktivnosti u odnosu na djecu iz ruralnog područja. S druge strane djeca iz ruralnog područja učestalije izabiru recitatorske i likovne aktivnosti. Razlika je utvrđena i kada je u pitanju preferencija sportova. Djeca iz ruralnih područja izabiru momčadske sportove, dok se djeca iz urbanog područja odlučuju za borilačke vještine i plivanje. Valja istaknuti i podatak da se učenici iz ruralnih sredina svaki dan bave nekim oblikom sportske aktivnosti dok se učenici urbanih sredina uglavnom bave sportskim aktivnostima dva do tri puta tjedno (Božić, 2018).

3. METODE RADA

3.1. Ciljevi i hipoteze

Temeljni cilj istraživanja bio je utvrditi stavove roditelja o tjelesnoj aktivnosti djece predškolske dobi s obzirom na mjesto stanovanja.

H1: ne postoje razlike u stavovima roditelja o važnosti tjelesne aktivnosti djece predškolske dobi iz urbane i ruralne sredine.

3.2. Uzorak ispitanika

Istraživanje je provedeno na roditeljima djece predškolske dobi od 3 do 7 godina. Iako je prikupljeno više anketa, u radu se istražuje postojanje razlika u stavovima roditelja iz urbanih i ruralnih sredina te su u analizu uzete 342 ankete, 171 roditelja iz urbane sredine te 171 roditelja iz ruralne sredine.

3.3. Uzorak varijabli

Tijekom kolovoza 2020. godine, postavljen je anketni upitnik na internetske stranice koje okupljaju roditelje djece predškolske dobi. Upitnik je posebno konstruiran za ovo istraživanje, te je kreiran u Google obrascima. Postavljanjem upitnika na *online* platformu, omogućen je brzi pristup velikom broju ispitanika.

Anketni upitnik sastoji se od dva dijela. U prvom dijelu su pitanja vezana za sociodemografske karakteristike ispitanika (spol i dob roditelja, spol i dob djeteta te mjesto stanovanja). Nakon sociodemografskih karakteristika slijedio je set tvrdnji o stavovima prema važnosti tjelesne aktivnosti kod djece predškolske dobi. Ispitanici su na Likertovoj skali (1 – Uopće se ne slažem, 2 – Ne slažem se, 3 – Niti se slažem/niti se ne slažem, 4 – Slažem se, 5 – U potpunosti se slažem) trebali procijeniti u kojoj se mjeri slažu sa svakom od 16 postavljenih tvrdnji.

Tvrdnje su:

1. Redovita tjelesna aktivnost je važna za unapređenje zdravlja djeteta.
2. Tjelesna aktivnost dovodi do tjelesnog, mentalnog i socijalnog blagostanja djeteta.
3. Tjelesna aktivnost potiče razvoj motoričkih sposobnosti (npr. snage, brzine, koordinacije, ravnoteže).
4. Tjelesna aktivnost može pozitivno utjecati na prevenciju velikog broja bolesti.
5. Tjelesna aktivnost smanjuje rizik od pretilosti djeteta.
6. Cjelodnevni boravak u zatvorenom prostoru negativno utječe na tjelesni razvoj djeteta.
7. Tjelesna aktivnost utječe na socijalizaciju i razvoj samopouzdanja kod djeteta.
8. Kretanje i igra su temeljne dječje potrebe.
9. Kroz tjelesnu aktivnost dijete može zadovoljiti osnovne potrebe za moći, slobodom, pripadanjem i zabavnom.
10. Za uredan razvoj djeteta potrebna je slobodna igra i tjelesna aktivnost.
11. Djeca trebaju biti najmanje 60 minuta dnevno tjelesno aktivna.
12. Djeca trebaju provoditi slobodno vrijeme u prirodi (parkovi, dječja igrališta, izleti...).
13. Glazbena, likovna ili jezična poduka nisu važnije od tjelesne aktivnosti djeteta.
14. Roditelji su odgovorni za razinu tjelesne aktivnosti svoje djece.
15. Dijete ne treba gledati televiziju više od 1 sat dnevno.
16. Djetetu ne treba dati mogućnost samostalnog odabira tjelesne aktivnosti kojom se želi baviti.

3.4. Metode za obradu podataka

Rezultati prvog dijela anketnog upitnika (sociodemografski podaci) obrađeni su u Microsoft Excel-u, a rezultati drugog dijela anketnog upitnika kodirani su i obrađeni statističkim programom „SPSS“.

Metode obrade podataka koje su korištene u drugom dijelu anketnog upitnika su: deskriptivna statistička analiza i analiza varijance (ANOVA).

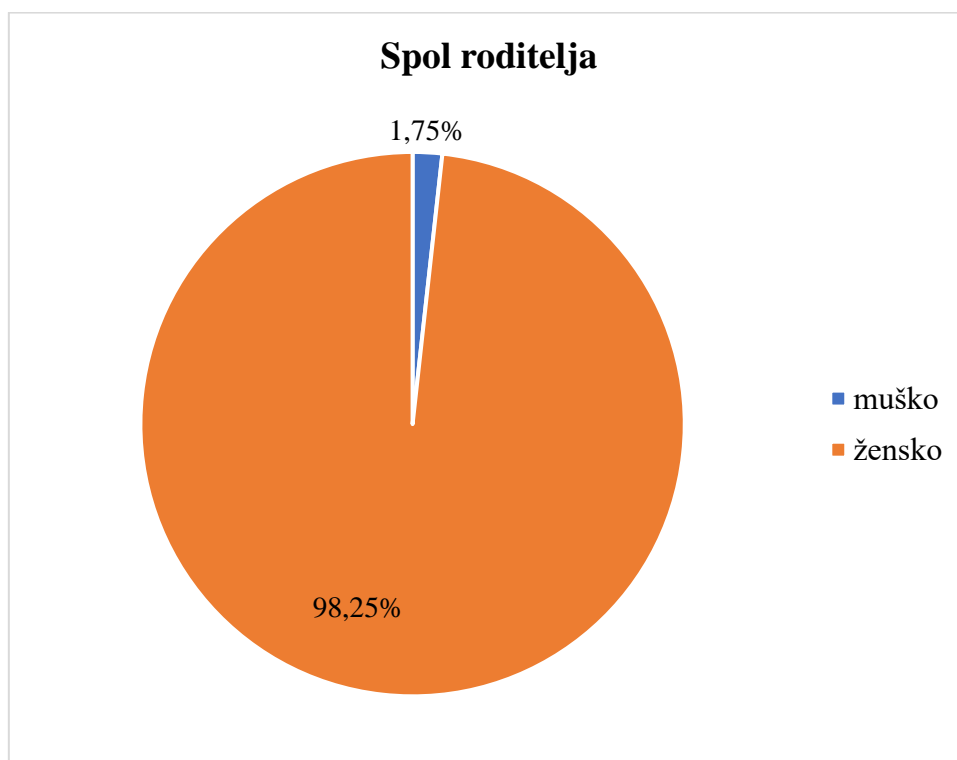
Deskriptivnom statističkom analizom utvrđene su aritmetičke sredine i standardne devijacije za svaku pojedinu varijablu, dok je analizom varijance utvrđeno postojanje statistički značajne razlike između skupina (urbane i ruralne sredine).

U nastavku slijedi prikaz rezultata istraživanja.

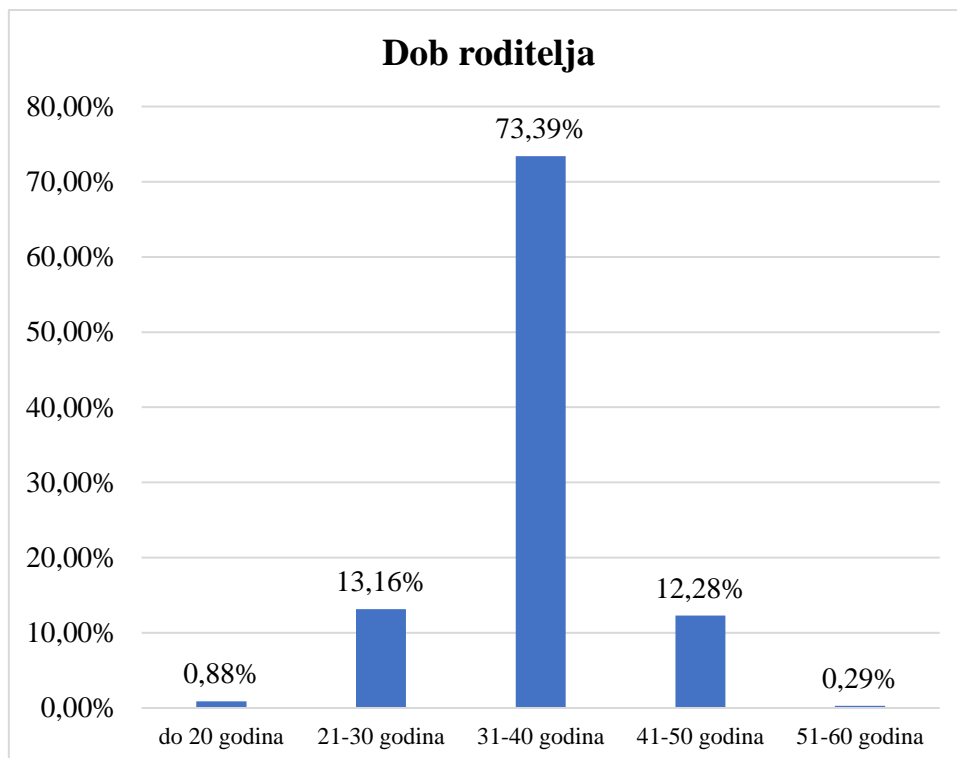
4. REZULTATI I RASPRAVA

U prvom dijelu ankete prikupljeni su sociodemografski podaci o roditeljima i djeci (spol i dob). Rezultati će biti grafički prikazani u nastavku.

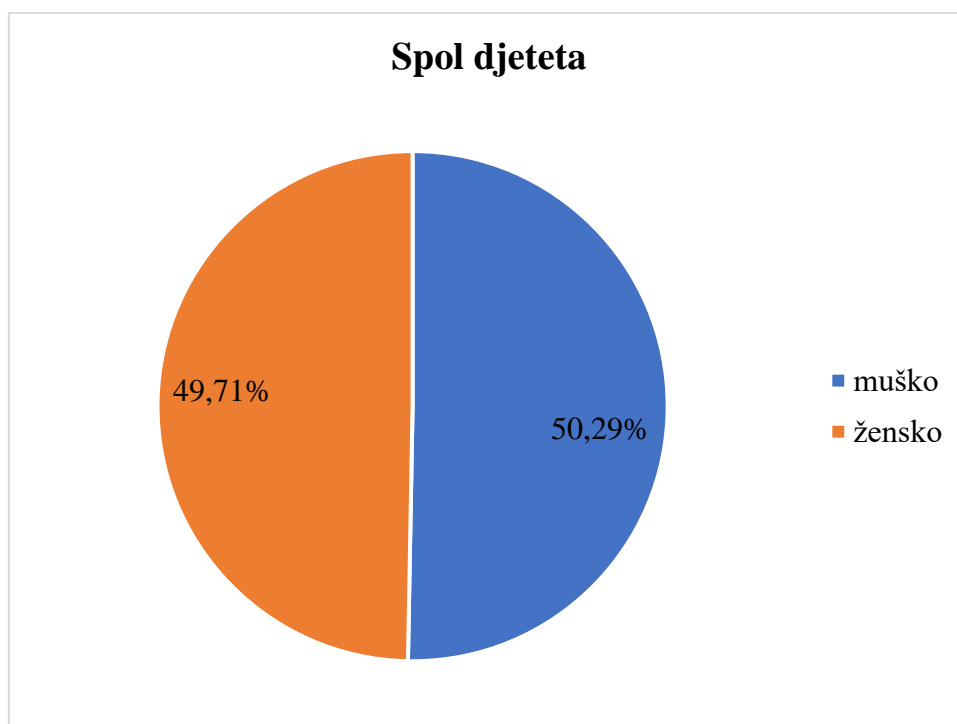
Grafikon 1. Udio ispitanika prema spolu

Uzorak se sastoji od 342 ispitanika, od kojih su 336 majke i 6 očeva, odnosno 98.25% majki i 1.75% očeva djece predškolske dobi. Iz podataka je vidljivo da je postotak očeva koji su ispunili anketu znatno manji. Mogući razlog tome je što je anketa podijeljena u razne roditeljske grupe u kojima je veći postotak ženskih ispitanika.

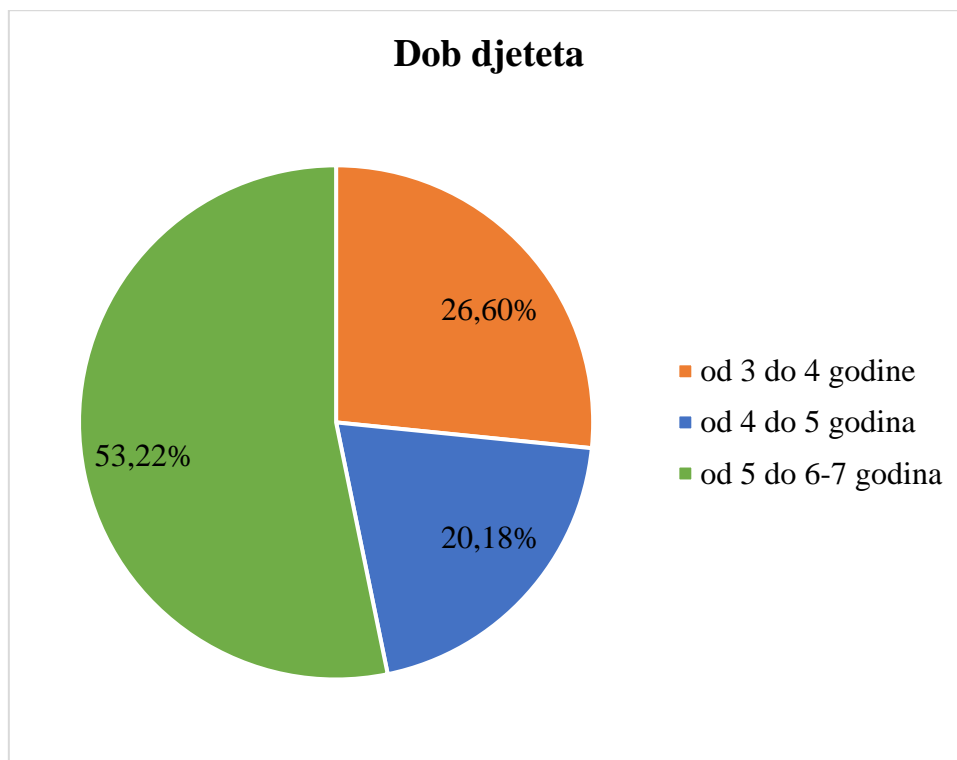
Grafikon 2. Udio ispitanika prema dobi

Što se tiče dobi ispitanika, najveći dio ispitanika pripada dobnoj skupini od 31 do 40 godina (73.39%). Detaljniji prikaz nalazi u Grafikonu 2.

Grafikon 3. Udio ispitanika prema spolu djeteta

Od ukupnog broja ispitanika, njih 172 su roditelji sinova, a 170 su roditelji kćeri, odnosno 50.29% dječaka i 49.71% djevojčica.

Grafikon 4. Udio ispitanika prema dobnoj skupini djece

Grafikon 4. prikazuje da su djeca čiji su roditelji sudjelovali u istraživanju u najvećem postotku starije predškolske dobi tj. djeca od 5 do 6 ili 7 godina.

U drugom dijelu ankete slijedio je set tvrdnji o stavovima roditelja prema važnosti tjelesne aktivnosti kod djece predškolske dobi u urbanim i ruralnim sredinama.

Učestalost odgovora u pojedinoj čestici prikazni su u Tablici 1. u obliku broja ispitanika i postotka (%).

Tablica 1. Učestalost zaokruženog odgovora u pojedinoj čestici upitnika

Čestice	Mjesto	Uopće se ne slažem		Ne slažem se		Niti se slažem/ niti se ne slažem		Slažem se		U potpunosti se slažem	
		N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)	N (%)		
1	R	2 (1.2)	0 (0.0)	2 (1.2)	25 (14.6)	142 (83.0)					
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (0.6)	15 (8.8)	155 (90.6)					
2	R	2 (1.2)	0 (0.0)	4 (2.3)	38 (22.2)	127 (74.3)					
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (1.8)	32 (18.7)	136 (79.5)					
3	R	2 (1.2)	0 (0.0)	1 (0.6)	21 (12.3)	147 (86.0)					
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	1 (0.6)	12 (7.0)	158 (92.4)					
4	R	5 (2.9)	1 (0.6)	7 (4.1)	47 (27.5)	111 (64.9)					
	U	1 (0.6)	2 (1.2)	3 (1.8)	43 (25.1)	122 (71.3)					
5	R	2 (1.2)	0 (0.0)	6 (3.5)	33 (19.3)	130 (76.0)					
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	5 (2.9)	25 (14.6)	141 (82.5)					
6	R	4 (2.3)	2 (1.2)	11 (6.4)	37 (21.6)	117 (68.4)					
	U	2 (1.2)	4 (2.3)	14 (8.2)	36 (21.1)	115 (67.3)					
7	R	5 (2.9)	0 (0.0)	8 (4.7)	43 (25.1)	115 (67.3)					
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	7 (4.1)	45 (26.3)	119 (69.6)					
8	R	2 (1.2)	0 (0.0)	4 (2.3)	22 (12.9)	143 (83.6)					
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	2 (1.2)	20 (11.7)	149 (87.1)					
9	R	2 (1.2)	1 (0.6)	13 (7.6)	56 (32.7)	99 (57.9)					
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	9 (5.3)	49 (28.7)	113 (66.1)					
10	R	2 (1.2)	0 (0.0)	3 (1.8)	43 (25.1)	123 (71.9)					
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	3 (1.8)	22 (12.9)	146 (85.4)					
11	R	2 (1.2)	0 (0.0)	5 (2.9)	47 (27.5)	117 (68.4)					
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (2.3)	37 (21.6)	130 (76.0)					

12	R	2 (1.2)	0 (0.0)	3 (1.8)	37 (21.6)	129 (75.4)
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	4 (2.3)	31 (18.1)	136 (79.5)
13	R	7 (4.1)	24 (14.0)	43 (25.1)	33 (19.3)	64 (37.4)
	U	7 (4.1)	20 (11.7)	44 (25.7)	43 (25.1)	57 (33.3)
14	R	2 (1.2)	4 (2.3)	16 (9.4)	57 (33.3)	92 (53.8)
	U	0 (0.0)	0 (0.0)	17 (9.9)	57 (33.3)	97 (56.7)
15	R	6 (3.5)	5 (2.9)	36 (21.1)	44 (25.7)	80 (46.8)
	U	3 (1.8)	9 (5.3)	27 (15.8)	40 (23.4)	92 (53.8)
16	R	68 (39.8)	47 (27.5)	26 (15.2)	15 (8.8)	15 (8.8)
	U	56 (32.7)	56 (32.7)	34 (19.9)	10 (5.8)	15 (8.8)

R = ruralna sredina

U = urbana sredina

Najvišu učestalost odgovora ima **čestica 3** (*Tjelesna aktivnost potiče razvoj motoričkih sposobnosti (npr. snage, brzine, koordinacije, ravnoteže)*). Ukupno 92.4% ispitanika iz urbane sredine i 86% ispitanika iz ruralne sredine se u potpunosti slažu s navedenom tvrdnjom.

Sljedeću najvišu učestalost odgovora ima **čestica 1** (*Redovita tjelesna aktivnost je važna za unapređenje zdravlja djeteta.*). Ukupno 90.6% ispitanika iz urbane sredine i 83% ispitanika iz ruralne sredine se u potpunosti slaže s navedenom tvrdnjom.

S tvrdnjom da kroz tjelesnu aktivnost dijete može zadovoljiti osnovne potrebe za moći, slobodom, pripadanjem i zabavnom (**čestica 9**) u potpunosti se slaže 57.9% ispitanika iz ruralne sredine, a nešto veći postotak, 66.1% ispitanika iz urbane sredine.

Nešto veća razlika u odgovorima ispitanika uočena je u **čestici 10** (*Za uredan razvoj djeteta potrebna je slobodna igra i tjelesna aktivnost.*) gdje je vidljivo da se gotovo 72% ispitanika iz ruralne sredine u potpunosti slaže s tvrdnjom, dok se više od 85% ispitanika iz urbane sredine izjasnilo da se u potpunosti slažu s tvrdnjom, što je razlika od 13%.

Rezultati **čestice 13** (*Glazbena, likovna ili jezična poduka nisu važnije od tjelesne aktivnosti djeteta.*) ukazuju da su se s ovom tvrdnjom, u najvećem postotku u odnosu na druge tvrdnje, ispitanici izjasnili s niti se slažem/niti se ne slažem (25.1% iz ruralne sredine i 25.7% iz urbane sredine). Ukupno 4.1% ispitanika iz obje sredine se uopće ne slaže s ovom tvrdnjom.

S tvrdnjom da djetetu ne treba dati mogućnost samostalnog odabira tjelesne aktivnosti kojom se želi baviti (**čestica 16**), uopće se nije složilo gotovo 40% ispitanika iz ruralne sredine i gotovo 33% ispitanika iz urbane sredine. Samo se 8.8% ispitanika iz obje sredine u potpunosti složilo s ovom tvrdnjom.

Ukupno 46.8% ispitanika iz ruralne sredine i 53.8% ispitanika iz urbane sredine u potpunosti se slaže da dijete ne treba gledati televiziju više od 1 sat dnevno (**čestica 15**). Samo 3.5% ispitanika iz ruralne sredine i 1.8% ispitanika iz urbane sredine se uopće nije složilo s tvrdnjom.

S obzirom na prikaz učestalosti zaokruženog odgovora u pojedinoj čestici upitnika, možemo zaključiti da roditelji prepoznaju tjelesnu aktivnost kao važan segment u tjelesnom, spoznajnom i socioemocionalnom razvoju djeteta.

Tablica 2. Deskriptivni parametri čestica

Čestice	Mjesto	N	M	SD	Min	Max
1	ruralna sredina	171	4.78	0.58	1	5
	urbana sredina	171	4.90	0.32	3	5
	ukupno	342	4.84	0.47	1	5
2	ruralna sredina	171	4.68	0.64	1	5
	urbana sredina	171	4.78	0.46	3	5
	ukupno	342	4.73	0.56	1	5
3	ruralna sredina	171	4.82	0.55	1	5
	urbana sredina	171	4.92	0.30	3	5
	ukupno	342	4.87	0.44	1	5
4	ruralna sredina	171	4.51	0.85	1	5
	urbana sredina	171	4.65	0.64	1	5
	ukupno	342	4.58	0.75	1	5
5	ruralna sredina	171	4.69	0.65	1	5
	urbana sredina	171	4.80	0.47	3	5
	total	342	4.74	0.57	1	5
6	ruralna sredina	171	4.53	0.86	1	5
	urbana sredina	171	4.51	0.84	1	5
	ukupno	342	4.52	0.84	1	5
7	ruralna sredina	171	4.54	0.83	1	5
	urbana sredina	171	4.65	0.56	3	5
	ukupno	342	4.60	0.71	1	5
8	ruralna sredina	171	4.78	0.60	1	5
	urbana sredina	171	4.86	0.38	3	5
	ukupno	342	4.82	0.50	1	5
9	ruralna sredina	171	4.46	0.76	1	5
	urbana sredina	171	4.61	0.59	3	5
	ukupno	342	4.53	0.68	1	5

10	ruralna sredina	171	4.67	0.63	1	5
	urbana sredina	171	4.84	0.42	3	5
	ukupno	342	4.75	0.54	1	5
11	ruralna sredina	171	4.62	0.66	1	5
	urbana sredina	171	4.74	0.49	3	5
	ukupno	342	4.68	0.58	1	5
12	ruralna sredina	171	4.70	0.62	1	5
	urbana sredina	171	4.77	0.47	3	5
	ukupno	342	4.74	0.55	1	5
13	ruralna sredina	171	3.72	1.22	1	5
	urbana sredina	171	3.72	1.16	1	5
	ukupno	342	3.72	1.19	1	5
14	ruralna sredina	171	4.36	0.84	1	5
	urbana sredina	171	4.47	0.67	3	5
	ukupno	342	4.42	0.76	1	5
15	ruralna sredina	171	4.09	1.05	1	5
	urbana sredina	171	4.22	1.01	1	5
	ukupno	342	4.16	1.03	1	5
16	ruralna sredina	171	2.19	1.29	1	5
	urbana sredina	171	2.25	1.22	1	5
	ukupno	342	2.22	1.26	1	5

N = broj ispitanika

M (aritmetička sredina) = prosječna vrijednost

SD (standardna devijacija) = prosječno odstupanje od prosjeka

Min (Minimum) = najniži izmjereni rezultat

Max (Maximum) = najviši izmjereni rezultat

Tablica 2. prikazuje deskriptivne parametre u pojedinoj čestici izražene kao aritmetičke sredine i standardne devijacije.

Raspon vrijednosti aritmetičke sredine se kreće od minimalne vrijednosti 2.19 (ruralna sredina) odnosno 2.25 (urbana sredina) za **česticu 16** koja se odnosi na tvrdnju da djetetu ne treba dati mogućnost samostalnog odabira tjelesne aktivnosti kojom se želi baviti, do maksimalne vrijednosti 4.82 (ruralna sredina) odnosno 4.92 (urbana sredina) za **česticu 3** koja se odnosi na tvrdnju da tjelesna aktivnost potiče razvoj motoričkih sposobnosti (npr. snage, brzine, koordinacije, ravnoteže).

Iz tablice 2. je vidljivo da sljedeću najvišu vrijednost aritmetičke sredine 4.78 (ruralna sredina) odnosno 4.90 (urbana sredina) ima **čestica 1** koja se odnosi na tvrdnju: *Redovita tjelesna aktivnost je važna za unapređenje zdravlja djeteta.*

Vrijednosti aritmetičke sredine iznad 4.00 ima 14 od 16 tvrdnji, što može biti dobar pokazatelj da roditelji prepoznaju tjelesnu aktivnost višestruko važnu za tjelesni, mentalni i socijalni aspekt razvoja djeteta.

Dvije tvrdnje kojima je prosječni odgovor bio niži od 4.00 su:

- **čestica 13:** *Glazbena, likovna ili jezična poduka nisu važnije od tjelesne aktivnosti.* Prosječan odgovor roditelja iz urbane sredine iznosi 3.72, dok je prosječna vrijednost odgovora roditelja iz ruralne sredine također 3.72. Ova tvrdnja ne pokazuje da roditelji smatraju tjelesnu aktivnost nebitnom za dijete, već da je tjelesna aktivnost jednako važna kao i ostale aktivnosti kojima se dijete bavi.
- **čestica 16:** *Djetetu ne treba dati mogućnost samostalnog odabira tjelesne aktivnosti kojom se želi baviti.* Prosječan odgovor roditelja iz urbane sredine iznosi 2.25, dok je prosječna vrijednost odgovora roditelja iz ruralne sredine 2.19. Ovo je jedina tvrdnja kod koje je aritmetička sredina za obje skupine ispitanika na negativnom dijelu Likertove skale. To nam također ukazuje da roditelji smatraju da djecu treba uključiti u odluke vezane uz odabir aktivnosti.

Raspon vrijednosti standardne devijacije kreće se od minimalne vrijednosti 0.30 (urbana sredina) odnosno 0.55 (ruralna sredina) za **česticu 3**, do maksimalne vrijednosti 1.29 (ruralna sredina) odnosno 1.22 (urbana sredina) za **česticu 16**.

Tablica 3. Analiza varijance (ANOVA): razlike među skupinama

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	p
1	razlika između grupa	1.17	1	1.17	5.35	0.02
	razlika unutar grupa	74.30	340	0.22		
	ukupno	75.47	341			
2	razlika između grupa	0.75	1	0.75	2.44	0.12
	razlika unutar grupa	104.50	340	0.31		
	ukupno	105.25	341			
3	razlika između grupa	0.85	1	0.85	4.34	0.04
	razlika unutar grupa	66.23	340	0.19		
	ukupno	67.08	341			
4	razlika između grupa	1.83	1	1.83	3.25	0.07
	razlika unutar grupa	191.38	340	0.56		
	ukupno	193.21	341			
5	razlika između grupa	0.95	1	0.95	2.92	0.09
	razlika unutar grupa	110.41	340	0.32		
	ukupno	111.36	341			
6	razlika između grupa	0.03	1	0.03	0.04	0.85
	razlika unutar grupa	243.37	340	0.72		
	ukupno	243.39	341			
7	razlika između grupa	1.17	1	1.17	2.32	0.13
	razlika unutar grupa	171.15	340	0.50		
	ukupno	172.32	341			
8	razlika između grupa	0.57	1	0.57	2.26	0.13
	razlika unutar grupa	86.19	340	0.25		
	ukupno	86.76	341			
9	razlika između grupa	1.98	1	1.98	4.28	0.04
	razlika unutar grupa	157.17	340	0.46		
	ukupno	159.15	341			

	razlika između grupa	2.46	1	2.46	8.58	0.00
10	razlika unutar grupa	97.42	340	0.29		
	ukupno	99.87	341			
	razlika između grupa	1.17	1	1.17	3.44	0.06
11	razlika unutar grupa	115.45	340	0.34		
	ukupno	116.62	341			
	razlika između grupa	0.42	1	0.42	1.38	0.24
12	razlika unutar grupa	103.89	340	0.31		
	ukupno	104.32	341			
	razlika između grupa	0.00	1	0.00	0.00	1.00
13	razlika unutar grupa	483.05	340	1.42		
	ukupno	483.05	341			
	razlika između grupa	0.95	1	0.95	1.64	0.20
14	razlika unutar grupa	196.09	340	0.58		
	ukupno	197.04	341			
	razlika između grupa	1.42	1	1.42	1.33	0.25
15	razlika unutar grupa	362.06	340	1.06		
	ukupno	363.47	341			
	razlika između grupa	0.29	1	0.29	0.19	0.67
16	razlika unutar grupa	536.82	340	1.58		
	ukupno	537.11	341			

Sum of Squares = suma kvadrata

df = broj stupnjeva slobode

Mean Square = varijanca između grupa

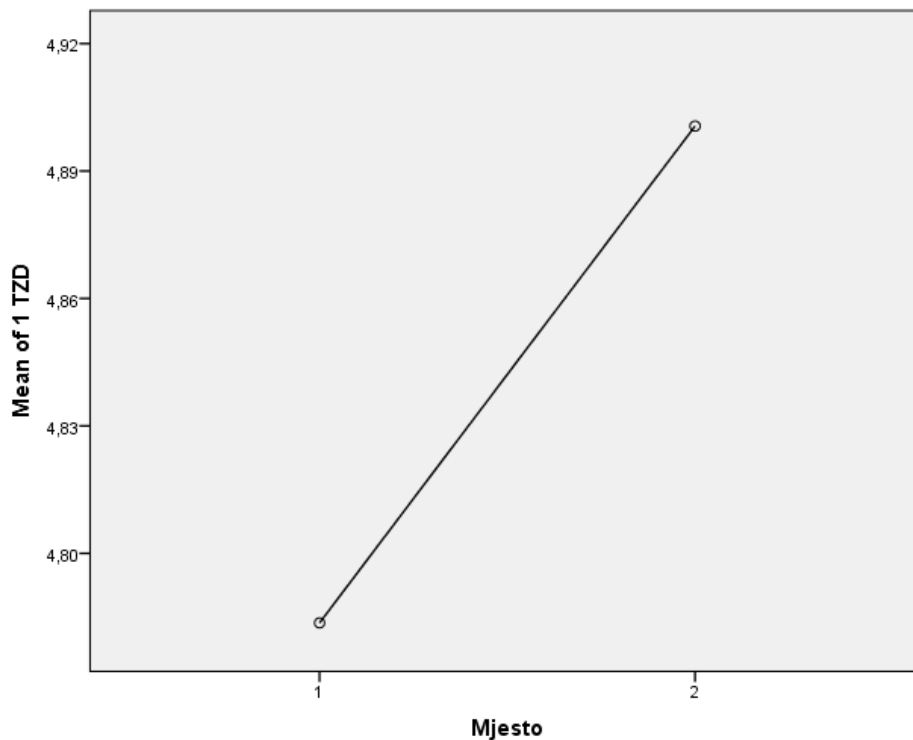
F = F vrijednost

p = razina značajnosti ($p < 0.05$)

Iako je iz podataka o aritmetičkim sredinama odgovora roditelja iz urbanih i ruralnih sredina vidljivo da su im stavovi o važnosti i dobrobitima tjelesne aktivnosti kod djece uglavnom slični, analizom razlika između skupina je vidljivo da kod nekih tvrdnji postoji statistički značajna razlika u procjeni.

1. tvrdnja je bila: *Redovita tjelesna aktivnost je važna za unapređenje zdravlja djeteta.* Analizom varijance je utvrđeno da postoji statistički značajna razlika između skupina ($p < 0.05$; $p = 0.02$). U tablici 2. je vidljivo kako za tvrdnju koja se odnosi na unapređenje tjelesnog zdravlja djeteta prosječan odgovor roditelja iz urbane sredine iznosi 4.9, dok je prosječna vrijednost odgovora roditelja iz ruralne sredine 4.78.

U grafikonu je vidljiva razlika u prosječnoj vrijednosti između skupina.

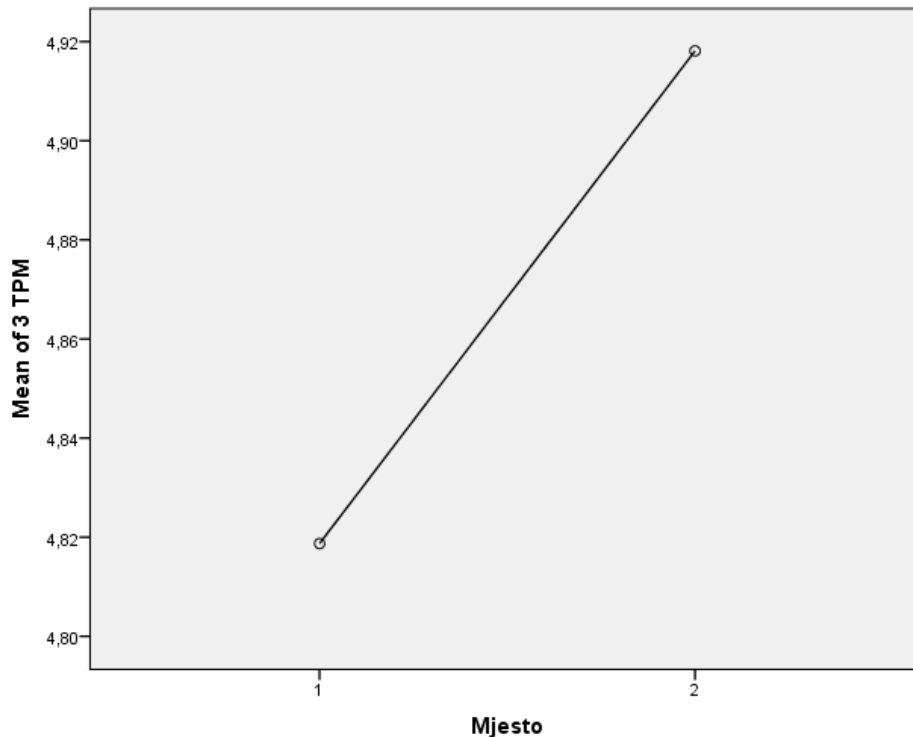
Grafikon 5. Razlika između aritmetičkih sredina u tvrdnji broj 1.

Prema rezultatima za česticu 1., možemo zaključiti da roditelji iz urbanih sredina pozitivnije vrednuju tjelesnu aktivnost kao važan čimbenik koji može pozitivno djelovati na zdravlje djece u odnosu na roditelje iz ruralnih sredina. Možda roditelji u urbanim sredinama imaju više prilika čuti o važnosti tjelesne aktivnosti za zdravlje djece, s obzirom na veću

uključenost djece u vrtiće te da su stalno okruženi nekim dodatnim sportskim sadržajima koji im ističu važnost navedenog. Također, više je stručnjaka za to područje koji u urbanim sredinama nude svoje aktivnosti te i tako roditeljima i djeci pokazuju važnost tjelesne aktivnosti pa zbog svih tih navedenih poticaja i informacija roditelji stječu dojam koliko je tjelesna aktivnost zapravo važna za unapređenje zdravlja.

U **2. tvrdnji** ne postoji statistički značajna razlika između navedenih skupina u stavovima o važnosti tjelesne aktivnosti za postizanje tjelesnog, mentalnog i socijalnog blagostanja djeteta ($p > 0.05$; $p = 0.12$). S obzirom na rezultate, vidljivo je da su roditelji iz urbane i ruralne sredine osim tjelesne dobrobiti, svjesni mentalne i socijalne dobrobiti od tjelesne aktivnosti odnosno da se vode latinskom poslovicom *u zdravom tijelu, zdrav duh*. Vjerujem da su mnogi roditelji iz obje sredine takve zaključke donijeli na osnovu osobnog bavljenja nekom od aktivnosti te pozitivnih ishoda za njih same (izbacivanje negativne energije, usredotočenost na cilj, veći krug ljudi sa sličnim pogledima na svijet).

3. tvrdnja je bila: *Tjelesna aktivnost potiče razvoj motoričkih sposobnosti (npr. snage, brzine, koordinacije, ravnoteže)*. U ovoj tvrdnji postoji statistički značajna razlika u stavovima o razvoju motoričkih sposobnosti kroz tjelesnu aktivnost ($p < 0.05$; $p = 0.04$). Prosječna vrijednost odgovora za roditelje iz urbanog područja iznosi 4.92, a za roditelje iz ruralnih sredina 4.82. Rezultati ukazuju da se s ovom tvrdnjom slaže najviše ispitanika, no ipak nešto više ispitanika iz urbane sredine. Djeca u urbanim sredinama imaju više prilike za upis na različite sportske aktivnosti i igraonice zato što su ruralni krajevi naše zemlje slabije naseljeni i nemaju tako veliki broj sportskih klubova u koje bi se ta djeca mogla učlaniti. Možda su onda roditelji iz urbanih sredina kroz te razne sportove u koje su njihova djeca uključena zaista uvidjeli povezanost tjelesne aktivnosti njihove djece s razvojem motoričkih sposobnosti.

Grafikon 6. Razlika između aritmetičkih sredina u tvrdnji broj 3.

Rezultati za **4. tvrdnju** koja se odnosi na pozitivan utjecaj tjelesne aktivnosti na prevenciju bolesti, ne pokazuju statistički značajnu razliku između skupina ($p > 0.05$; $p = 0.07$). Budući da ova tvrdnja također vrijedi za sve dobne skupine, a ne samo za djecu, možemo zaključiti da su roditelji iz obje skupine svjesni utjecaja tjelesne aktivnosti na prevenciju bolesti, vjerojatno zbog vlastitog iskustva ili iskustva bliske osobe te se vode narodnom izrekom *bolje spriječiti, nego liječiti*.

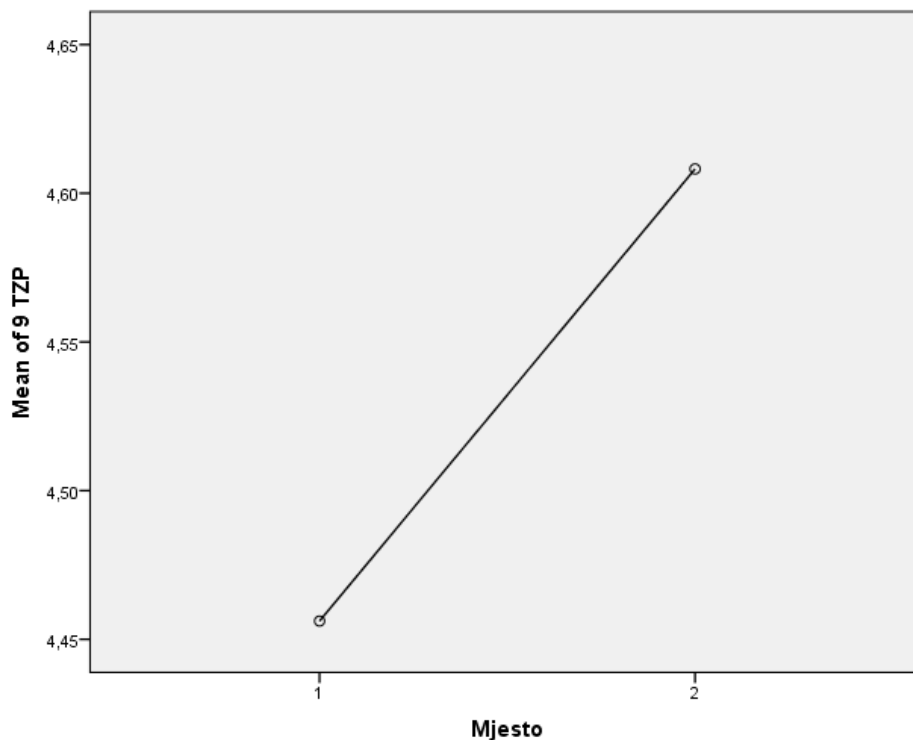
Za **5. tvrdnju** koja se odnosi na važnost tjelesne aktivnosti za smanjenje rizika od pretilosti djeteta, rezultati pokazuju da između skupina ne postoji statistički značajna razlika ($p > 0.05$; $p = 0.09$). S obzirom na to da trenutno živimo u vremenu dostupnosti modernih tehnologija u svim sredinama, pojava pretilosti je neminovan produkt ovih sjedilačkih aktivnosti. Roditelji su kroz odgovore pokazali svjesnost rizika koji dolazi s manjkom tjelesne aktivnosti. Osim što tehnologije većinom spominjemo u negativnom kontekstu, sve je više pozitivnih primjera korištenja medija koji su većini dostupni te nam prezentiraju rezultate istraživanja o pretilosti, kao i emisije koje ukazuju na posljedice ne bavljenja tjelesnom aktivnosti.

U stavu **(6. tvrdnja)** o negativnom utjecaju boravka u zatvorenom prostoru na tjelesni razvoj djeteta, također ne postoji statistički značajna razlika između skupina ($p > 0.05$; $p = 0.85$). Roditelji su, vjerojatno polazeći od vlastitog iskustva, odgovorili na ovu tvrdnju. Svjesni su da nakon posla i dugog (prisilnog) boravka u zatvorenom prostoru teže izlasku na svježiji zrak i prirodnu svjetlost, te kakve promjene se događaju u njihovom organizmu.

U **7. tvrdnji**, važnost socijalizacije i razvoja samopouzdanja kod djeteta kroz tjelesnu aktivnost su prepoznati od strane roditelja. Između skupina ne postoji statistički značajna razlika u stavu ($p > 0.05$; $p = 0.13$). Prilikom priključivanja djece u grupe, bilo da se radi o organiziranim tjelesnim aktivnostima ili spontanoj igri u parku, gdje je naglasak na prirodnim oblicima kretanja, djeca šire krug poznanika te stječu nova iskustva kroz interakciju s drugom djecom. Također, izloženi su novim izazovima, društvenim ili tjelesnim, gdje imaju priliku pokazati svoje sposobnosti. Roditelji iskustva djeteta mogu vidjeti iz prve ruke prilikom same aktivnosti ili čuti od djeteta nakon aktivnosti, ako nisu bili prisutni. Osim činjenice da je čovjek društveno biće i vlastitih iskustava roditelja, ovo može biti glavni razlog zbog čega su rezultati pozitivni i podjednaki u obje skupine.

Obje skupine smatraju igru i kretanje temeljnim dječjim potrebama **(8. tvrdnja)**, odnosno između skupina ne postoji statistički značajna razlika u stavu ($p > 0.05$; $p = 0.13$). Pozitivno primjećujemo kako su roditelji iz obje sredine svjesni da je tjelesna aktivnost u bilo kojem obliku nužna za pravilno funkcioniranje dječjeg organizma te da djeca u ovoj dobi najviše uče kroz igru. Moguće je da roditelji zaključuju na temelju sjećanja iz svojeg djetinjstva, kada sve što su postigli tada je bilo kroz igru i kretanje. Razlike u mjestu stanovanja nisu bile toliko izražene jer gradovi nisu bili toliko napučeni, a igra je odzvanjala u svakoj ulici.

Za **9. tvrdnju: *Kroz tjelesnu aktivnost dijete može zadovoljiti osnovne potrebe za moći, slobodom, pripadanjem i zabavnom.***; analizom varijance je utvrđeno da postoji statistički značajna razlika između skupina ($p < 0.05$; $p = 0.04$). U tablici 2. vidljivo je kako za ovu tvrdnju prosječan odgovor roditelja iz urbane sredine iznosi 4.61, dok je prosječna vrijednost odgovora roditelja iz ruralne sredine 4.46.

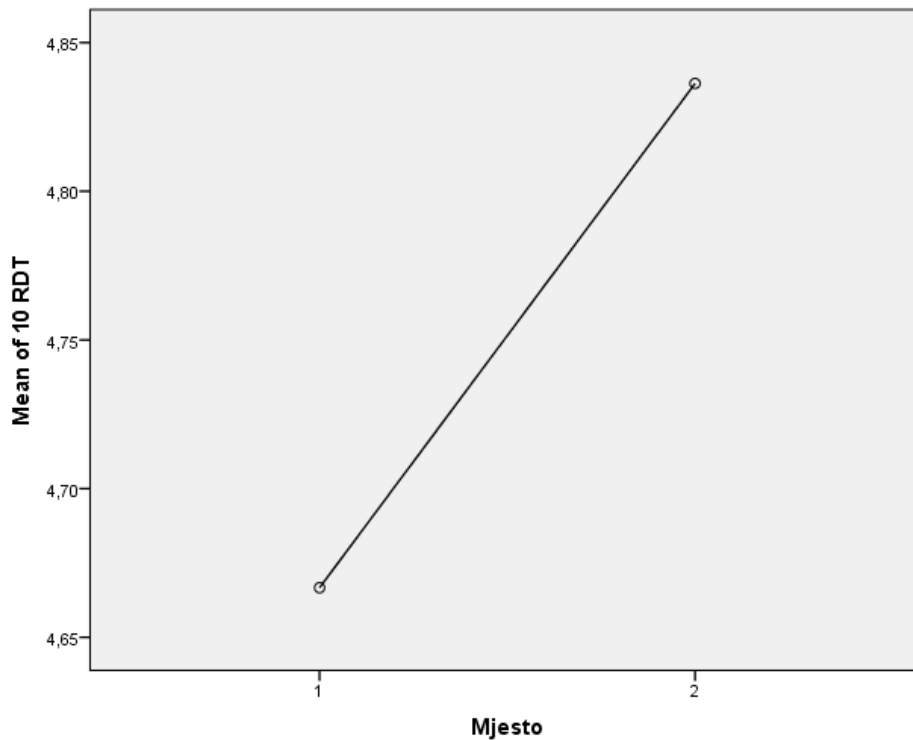

Grafikon 7. Razlika između aritmetičkih sredina u tvrdnji broj 9.

Roditelji iz urbanih sredina vide važnost tjelesne aktivnosti u zadovoljavanju potreba djece kao značajniju u odnosu na roditelje iz ruralnih sredina. Djeca u ruralnim sredinama većinu vremena provode ispred kuće, na livadi, u šumi i slično, odnosno u stalnom su pokretu, stalno se kreću i sve što rade je neka vrsta tjelesne aktivnosti. No, roditelji iz urbanih sredina možda ne provode toliko vremena sa svojom djecom u šetnji, vježbanju ili bilo kakvoj tjelesnoj aktivnosti na otvorenom jer nemaju toliko mogućnosti tj. neometanog prostora za to kao ljudi u ruralnim područjima. Zbog toga, roditeljima iz ruralnih područja takvo provođenje vremena spada pod “normalno“ jer ne moraju odlaziti negdje da bi bili aktivni, dok roditelji iz urbanih sredina svoje vrijeme moraju strukturirati, prilagoditi potrebama djeteta i uskladiti sa svojim rasporedom te onda kada se tako organizirano posvete djetetu, bolje vide djetetove napretke tj. svjesniji su zadovoljenja tih potreba.

Rezultati za **10. tvrdnju: Za uredan razvoj djeteta potrebna je slobodna igra i tjelesna aktivnost.**; ukazuju da postoji statistički značajna razlika između skupina ($p < 0.05$; $p = 0.00$). U tablici 2. vidljivo je kako za ovu tvrdnju prosječan odgovor roditelja iz urbane sredine iznosi 4.84, dok je prosječna vrijednost odgovora roditelja iz ruralne sredine 4.67.

Grafikon 8. Razlika između aritmetičkih sredina u tvrdnji broj 10.

Roditelji iz ruralnih sredina ne vide toliku važnost, za razliku od roditelja iz urbane sredine, u slobodnoj igri i tjelesnoj aktivnosti kao prediktoru urednog razvoja djeteta. Gotovo 72% ispitanika iz ruralne sredine u potpunosti se slaže s tvrdnjom, dok se više od 85% ispitanika iz urbane sredine izjasnilo da se u potpunosti slažu s tvrdnjom, što je razlika od 13%. S obzirom na postotak odgovora, zaključujemo da roditelji iz ruralne sredine ipak smatraju igru i tjelesnu aktivnost bitnom za uredan razvoj, ali da vjerojatno neke druge stvari smatraju važnijima. Odnosno, neke druge stvari smatraju primarnijima za uredan razvoj djeteta.

Objekti skupine smatraju da djeca trebaju biti najmanje 60 minuta tjelesno aktivna (**11. tvrdnja**). Analizom varijance je utvrđeno da ne postoji statistički značajna razlika između skupina ($p > 0.05$; $p = 0.06$). S obzirom na to da istraživanja govore da manje od toga djeca niti odrasli ne bi smjeli biti aktivni, uvidom u rezultat da se 68.4% ispitanika iz ruralne i 76% ispitanika iz urbane sredine u potpunosti slaže s tvrdnjom i nije zadovoljavajuć.

Analizom varijance je utvrđeno da ne postoji statistički značajna razlika između skupina ($p > 0.05$; $p = 0.24$) za **12. tvrdnju** koja se odnosi na provođenje slobodnog vremena u prirodi (parkovi, dječja igrališta, izleti...). Roditelji iz ruralnih i urbanih sredina se u velikom postotku slažu oko ove tvrdnje vjerojatno jer su nakon ovakve turbulentne godine svjesniji činjenice da je priroda potrebna čovjeku, kao i on njoj.

Kod **13. tvrdnje** da glazbena, likovna ili jezična poduka nisu važnije od tjelesne aktivnosti, ne postoji statistički značajna razlika između skupina ($p > 0.05$; $p = 1.00$). Prosječan odgovor roditelja iz urbane i ruralne sredine iznosi 3.72. Uvidom u analizirane rezultate, ova tvrdnja ukazuje da su se ispitanici izjasnili s niti se slažem/niti se ne slažem, u najvećem postotku u odnosu na druge tvrdnje. Objekti skupine smatraju da dijete treba biti izloženo glazbenoj, likovnoj i jezičnoj poduci, kao i tjelesnim aktivnostima.

Objekti skupine smatraju da su roditelji odgovorni za razinu tjelesne aktivnosti svoje djece (**14. tvrdnja**). Analizom varijance je utvrđeno da ne postoji statistički značajna razlika između skupina ($p > 0.05$; $p = 0.20$). Iako u urbanoj i ruralnoj sredini ljudi vode poprilično različite živote, svjesni su da navike koje su stečene u djetinjstvu ostaju gotovo nepromijenjene čitav život. Baš zato je velika odgovornost na roditeljima da djeca usvoje te navike, a jedna od njih je i dovoljna razina tjelesne aktivnosti.

U **15. tvrdnji** utvrđeno je da ne postoji statistički značajna razlika između skupina ($p > 0.05$; $p = 0.25$) koje misle da dijete ne treba gledati televiziju više od 1 sat dnevno. Gotovo 47% ispitanika iz ruralne sredine i 54% ispitanika iz urbane sredine u potpunosti se slaže s ovom tvrdnjom. Ovaj podatak je pozitivan s obzirom na to da živimo u vremenu gdje se televizija "servira" djeci uz obrok, no bilo bi interesantno ispitati koliko vremena djeca zaista provode pred ekranima te slažu li se rezultati s roditeljskim stavovima.

Na kraju smo anketu završili sa **16. tvrdnjom** da djetetu ne treba dati mogućnost samostalnog odabira tjelesne aktivnosti kojom se želi baviti. Utvrđeno je da ne postoji statistički značajna razlika između skupina ($p > 0.05$; $p = 0.67$). Ovo je jedina tvrdnja kod koje je aritmetička sredina za obje skupine ispitanika na negativnom dijelu Likertove skale. To nam također ukazuje na postojanje svijesti o važnosti slobodnog izbora kod djece, a upravo to bi mogao biti jedan od faktora koji bi kod djece mogao pobuditi interes za tjelesnim aktivnostima. Sloboda odabira aktivnosti kojom će se baviti i načina provođenja slobodnog vremena bi mogli biti važni prediktori zadovoljstva djece.

Uvidom u analizirane podatke postavljena hipoteza (*Ne postoje razlike u stavovima roditelja o važnosti tjelesne aktivnosti djece predškolske dobi iz urbane i ruralne sredine*) se može potvrditi. Ipak, kod nekih tvrdnji je ustanovljeno postojanje statistički značajne razlike u stavovima između skupina. Uvidom u aritmetičke sredine je vidljivo da su i u tim tvrdnjama stavovi roditelja izrazito pozitivni ($AS > 4$).

Postojanje statistički značajne razlike između skupina se može tumačiti kao veća osviještenost roditelja iz urbanih sredina u procjeni važnosti tjelesnih aktivnosti. Ubrzani način života kao i veća koncentracija ljudi i prometa u urbanoj sredini, često podrazumijeva posebno planiranje tjelesnih i drugih oblika slobodnih aktivnosti djece te usklađivanje s rasporedom roditelja što bi mogao biti jedan od razloga zbog kojih su roditelji iz urbanih sredina iskazali pozitivnije stavove o tjelesnim aktivnostima. Moguće je da su oni češće uključeni u realizaciju tih aktivnosti, bilo kroz odvođenje djece u parkove, na treninge, na glazbene i likovne radionice čime su zapravo svjesniji dobrobiti tih aktivnosti, ali i upoznati o količini vremena koju djeca provode baveći se tjelesnom aktivnosti. S druge strane, djeca roditelja iz ruralnih sredina možda nemaju toliko mogućnosti za bavljenje strukturiranim oblicima umjetničkih i tjelesnih aktivnosti kroz razne treninge, radionice, plesne, umjetničke, glazbene škole te vrijeme uglavnom provode u slobodno organiziranim aktivnostima s vršnjacima u parkovima ili na igralištima. Možda je upravo jedan od razloga zašto se roditelji djece iz ruralnih sredina, iako imaju pozitivan stav, razlikuju od roditelja iz urbanih sredina.

Ovi rezultati su bili očekivani s obzirom na prethodna istraživanja, jer prema navođenju Miholić, Hraski i Juranić (2015) postoji razlika o odabiru tjelesnih aktivnosti između djece ruralnih i urbanih sredina. Također, Badrić, Prskalo i Šilić (2011) navode da postoji razlika u strukturiranju slobodnog vremena kod osnovnoškolaca iz ruralnih i urbanih sredina. Kod

autorice Bešlić (2018) u nekoliko tvrdnji je utvrđeno da se razlikuju odgovori između ispitanika iz urbane i ruralne sredine te obrazovanijih i manje obrazovanih ispitanika. Te razlike su bile minimalne, stoga se može zaključiti kako su roditelji, bez obzira na mjesto življenja i obrazovanje, svjesni prednosti redovitog bavljenja tjelesnim aktivnostima, ali je i dalje važno educirati ih i podizati svijest o prednostima tjelesne aktivnosti. Prema istraživanju Rak (2016) roditelji motiviraju djecu kako bi što više bila tjelesno aktivna, ističu kako im je važno da provode svoje slobodno vrijeme upravo u društvu djece te da teže što više vremena s njima provoditi u prirodi. Takvi rezultati nisu u skladu s vladajućim svjetskim trendom smanjenja tjelesne aktivnosti.

5. ZAKLJUČAK

U nedostatku slobodnog vremena, manje se posvećujemo svom tjelesnom i mentalnom zdravlju. Sve se promjene odražavaju na život ljudi, a posebice onih najmlađih. Predškolsko doba je vrijeme u kojem dijete oblikuje većinu svojih stavova, emocija, ponašanja i doživljavanja. Roditelji su ti koji svojim ponašanjem utječu na dijete te postavljaju temelj za siguran i kvalitetan razvoj djeteta. Od najranije dobi, djecu bi trebalo usmjeravati da kvalitetno ispune svoje slobodno vrijeme te zadovolje svoju prirodnu potrebu za kretanjem i igrom. Navike koje su stečene u djetinjstvu ostaju gotovo nepromijenjene čitav život.

Polazeći od navedenog, temeljni cilj ovog diplomskog rada bio je utvrditi stavove roditelja o tjelesnoj aktivnosti djece predškolske dobi s obzirom na mjesto stanovanja. Postavljena je hipoteza istraživanja da ne postoje razlike u stavovima roditelja o važnosti tjelesne aktivnosti djece predškolske dobi iz urbane i ruralne sredine. Istraživanje je provedeno na uzorku od ukupno 342 roditelja djece predškolske dobi od 3 do 7 godina, od kojih je 171 bilo iz urbane sredine, a 171 iz ruralne sredine. Rezultati istraživanja pokazali su kako postoje statistički značajne razlike kod 4 od 16 tvrdnji. Uvidom u aritmetičke sredine je vidljivo da su i u tim tvrdnjama stavovi roditelja izrazito pozitivni ($AS > 4$). Postojanje statistički značajne razlike između skupina se može tumačiti kao veća osviještenost roditelja iz urbanih sredina u procjeni važnosti tjelesnih aktivnosti. Razlike bi se potencijalno mogle opravdati načinom života i oblikom tjelesne aktivnosti kojom se djeca bave. S obzirom na to da su razlike u rezultatima minimalne, može se zaključiti da je hipoteza ovog istraživanja potvrđena te da su roditelji svjesni pozitivnih odlika i važnosti tjelesne aktivnosti svoje djece.

I na samom kraju ovog rada, nužno je ukazati na nedostatke ovog rada i preporuke budućim istraživanjima. Provedeno istraživanje ima nekoliko ograničenja. Uzorak nije reprezentativan što znači da se na temelju rezultata istraživanja ne mogu donositi generalni zaključci za populaciju na koju se odnosi istraživanje. Osim toga, s obzirom na to da je upitnik distribuiran samo na online platformi, uzorak nisu sačinjavali roditelji koji ne koriste društvene mreže i koji nisu članovi neke od Facebook grupa u kojima je objavljena poveznica za anketni upitnik. Budućim istraživanjima se preporučuje zahvaćanje većeg broja ispitanika i drugih potencijalno relevantnih varijabli poput stupnja obrazovanja roditelja, kao i količina bavljenja tjelesnim aktivnostima roditelja i njihova povezanost s količinom bavljenja tjelesnim aktivnostima kod djece. Korigiranjem prepoznatih ograničenja, u budućim istraživanjima na

navedenu temu bi se mogao dobiti dublji uvid u problematiku kojom se bavi rad te saznati više o stavovima roditelja o važnosti tjelesne aktivnosti.

U svakom slučaju, na budućim je generacijama roditelja i odgojitelja te svih onih koji utječu na oblikovanje djece predškolske dobi, da budu svjesni svoje uloge i usade zdrave životne navike djetetu kao temelj za kvalitetan razvoj.

6. LITERATURA

1. Prskalo, I. (2004). *Osnove kineziologije*. Petrinja: Visoka učiteljska škola, Glasila d.o.o.
2. Petrić, V., Holik, I., Blažević I., Vincetić N. (2019). *Povezanost edukacije roditelja i djece predškolske dobi o važnosti kretanja i razine tjelesne aktivnosti*. (str.85-91).
3. Prskalo, I. (2010). Tjelesna i zdravstvena kultura – kultura življenja. *Zrno*, 21 (92), 2-3.
4. World Health Organization [WHO]. (2020). Physical activity. Preuzeto 21.08.2020.: https://www.who.int/health-topics/physical-activity#tab=tab_1
5. Sindik, J. (2009). Zdravstveni i psihološki aspekti djetetova bavljenja sportom - mogućnosti i opasnosti. *Paediatrica Croatica*, 53 (1), str. 193-199.
6. Tomac, Z., Vidranski, T. i Ciglar, J. (2015). Tjelesna aktivnost djece tijekom redovnog boravka u predškolskoj ustanovi. *Medica Jadertina*, 45(3-4), 97-104.
7. Andrijašević, M. (2010). *Kineziološka rekreacija*. Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
8. Findak, V. (1999). *Metodika tjelesne i zdravstvene kulture*. Zagreb: Školska knjiga.
9. Findak, V. (1996). *Tjelesna i zdravstvena kultura u osnovnoj školi*. Zagreb: Školska knjiga.
10. World Health Organization [WHO]. (2006). Global Strategy on Diet, Physical Activity and Health. A framework to monitor and evaluate implementation. Preuzeto 20.08.2020.: https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/43524/9789241594547_eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y
11. Prskalo, I. i Sporiš, G. (2016). *Kineziologija*. Zagreb: Školska knjiga.
12. Petračić, T., Nemet, M. (2008). *Stanje i perspektiva razvoja programa tjelesnog vježbanja za djecu predškolske dobi u Republici Hrvatskoj*. U B. Neljak (ur.), Zbornik radova 17. ljetne škole kineziologa RH „ Stanje i perspektiva razvoja u području edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije “, Poreč 24. – 28. lipnja 2008 (str. 354 -358). Zagreb: Hrvatski kineziološki savez. Preuzeto 1.09.2020.: http://www.hrks.hr/skole/17_ljetna_skola/354-358.pdf
13. Sindik, J. (2012). Psihološke dobrobiti sporta za djecu. Stručni rad. *Zbornik radova Međimurskog veleučilišta u Čakovcu*, Vol.3. No.2, str. 91-94
14. Findak, V. (1995). *Metodika tjelesne i zdravstvene kulture u predškolskom odgoju*. Kineziološki fakultet Sveučilišta.

15. Lazar, M. (2007). *Igra i njezin utjecaj na tjelesni razvoj*. Đakovo: Tempo.
16. Rečić, M. (2006). *Tjelesne aktivnosti u obitelji*. Đakovo: Tempo.
17. Kosinac, Z. (2011). *Morfološko – motorički i funkcionalni razvoj djece uzrasne dobi od 5. do 11. godine*. Split: Savez školskih športskih društava.
18. Dryden, G., Vas, J. (2001). *Revolucija u učenju*. Zagreb: Educa.
19. Duran, M. (2011). *Dijete i igra*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
20. Klemenović, J. (2013), How Do Today's Children Play and with Which Toys? *Croatian Journal of Education*, 16(1): 181-200.
21. Ljubetić, M. (2007). *Biti kompetentan roditelj*. Zagreb: Mali profesor.
22. Virgillio, S. J. (2009). *Aktivan početak za zdrave klince: aktivnosti, vježbe i savjeti o prehrani*. Buševac: Ostvarenje.
23. Klarin, M. (2017). *Psihologija dječje igre*. Zadar: Sveučilište u Zadru.
24. Neljak, B. (2009). *Kineziološka metodika u predškolskom odgoju*. Zagreb: Kineziološki fakultet.
25. Hands, B. P., Parker, H., Larkin, D. (2002). *What do we really know about the constraints and enablers of physical activity levels in young children?* Preuzeto 25.08.2020.: https://researchonline.nd.edu.au/health_conference/4/
26. Prskalo, I., Horvat, V., Hraski, M. (2013). Play and children's kinesiological activities: a precondition for making daily exercise a habit, *Croatian Journal of Education*, 16(1): 57-68.
27. Cheatom, O. (2014). Parental influence on children's physical activity motivation. Preuzeto 25.08.2020.: <https://silo.tips/download/parental-influence-on-children-s-physical-activity-motivation>
28. Iveković, I. (2017). Razlike u stavovima odgojitelja i roditelja o igri i tjelesnim aktivnostima djece od 0. Do 4. Godine. (str. 270-285).
29. Bešlić, A. (2018). *Utjecaj roditeljskog bavljenja sportom, njihovih znanja i stavova na tjelesne aktivnosti djece od 3 do 6.5 godina*. (Diplomski rad). Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
30. Rak, T. (2016). *Stavovi roditelja o tjelesnoj aktivnosti djece predškolske dobi u slobodno vrijeme*. (Diplomski rad). Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
31. Sindik, J., Horvat, V., Breslauer, N. (2012). Stavovi prema tjelesnom vježbanju i indeks tjelesne mase. Znanstveni rad. Education in the Modern European Environment – EMEE 2012 (conference proceedings) / Prskalo, Ivan; Strel, Janko; Findak, Vladimir - Zagreb: Sveučilište u Zagrebu - Učiteljski fakultet, 2014, 157-165.

32. Đorđić, V. (2006). *Roditelji i fizička aktivnost dece predškolskog i mlađeg školskog uzrasta*. Interdisciplinarna naučna konferencija sa međunarodnim učešćem Antropološki status i fizička aktivnost dece i omladine, Novi Sad.
33. Špelić, A., Božić, D. (2002). Istraživanje uloge sportskih programa u predškolskim ustanovama u spremnosti djeteta za školu i uspjehu u početnom školovanju 2. *Međunarodni znanstveni skup 'Dani Mate Demarina': 'Kvalitetna edukacija i stvaralaštvo'* Tatković, Nevenka ; Muradbegović, Aida (ur.). Pula, str. 125-138.
34. Miholić, J., Hraski, M., Juranić, A. (2016.). Urbano i ruralne razlike u bavljenju kineziološkim aktivnostima i provođenju slobodnog vremena učenika primarnog obrazovanja. *Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*. 18 (1), 247-258.
35. Badrić, M., Prskalo, I., i Šilić, N. (2011). Razlike u strukturi slobodnog vremena između učenika urbanih i ruralnih područja. U I. Prskalo, i D. Novak (Ur.), *Zbornik radova 6.kongres FIEP-a Europa – Tjelesna i zdravstvena kultura u 21. stoljeću – kompetencije učenika* (str. 58-64). Poreč: Hrvatski kineziološki savez
36. Cetinić, J., Perić, V., Samardžija, D. (2011). Urbano ruralne razlike antropometrijskih obilježja, motoričkih i funkcionalnih sposobnosti te motoričkih dostignuća (skokovi, trčanja i bacanja) učenika rane školske dobi. U V. Findak (Ur.). *Dijagnostika u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije* (str.233.-238). Zagreb: Hrvatski kineziološki savez
37. Božić, L. (2018). *Razlike u interesima s obzirom na kineziološke aktivnosti djece urbane i ruralne sredine slavonske regije*. (Diplomski rad). Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osijek.

PRILOG: Anketni upitnik

Sociodemografske karakteristike

- **Spol roditelja**
  - muško
  - žensko

- **Dob roditelja**
  - do 20 godina
  - 21 - 30 godina
  - 31 - 40 godina
  - 41 - 50 godina
  - 51 - 60 godina

- **Spol djeteta**
  - muško
  - žensko

- **Dob djeteta**
  - od 3 do 4 godine života (mlađa predškolska dob)
  - od 4 do 5 godina života (srednja predškolska dob)
  - od 5 do 6-7 godina života (starija predškolska dob)

- **Mjesto stanovanja**
  - grad
  - selo

Molim Vas da procijenite koliko se slažete s pojedinim tvrdnjama:

Uopće se ne slažem (1), Ne slažem se (2),

Niti se slažem/niti se ne slažem (3),

Slažem se (4), U potpunosti se slažem (5).

TVRDNJA	1	2	3	4	5
1. Redovita tjelesna aktivnost je važna za unapređenje zdravlja djeteta.					
2. Tjelesna aktivnost dovodi do tjelesnog, mentalnog i socijalnog blagostanja djeteta.					
3. Tjelesna aktivnost potiče razvoj motoričkih sposobnosti (npr. snage, brzine, koordinacije, ravnoteže).					
4. Tjelesna aktivnost može pozitivno utjecati na prevenciju velikog broja bolesti.					
5. Tjelesna aktivnost smanjuje rizik od pretilosti djeteta.					
6. Cjelodnevni boravak u zatvorenom prostoru negativno utječe na tjelesni razvoj djeteta.					
7. Tjelesna aktivnost utječe na socijalizaciju i razvoj samopouzdanja kod djeteta.					
8. Kretanje i igra su temeljne dječje potrebe.					
9. Kroz tjelesnu aktivnost dijete može zadovoljiti osnovne potrebe za moći, slobodom, pripadanjem i zabavnom.					
10. Za uredan razvoj djeteta potrebna je slobodna igra i tjelesna aktivnost.					
11. Djeca trebaju biti najmanje 60 minuta dnevno tjelesno aktivna.					

12. Djeca trebaju provoditi slobodno vrijeme u prirodi (parkovi, dječja igrališta, izleti...).					
13. Glazbena, likovna ili jezična poduka nisu važnije od tjelesne aktivnosti djeteta.					
14. Roditelji su odgovorni za razinu tjelesne aktivnosti svoje djece.					
15. Dijete ne treba gledati televiziju više od 1 sat dnevno.					
16. Djetetu ne treba dati mogućnost samostalnog odabira tjelesne aktivnosti kojom se želi baviti.					

Izjava o izvornosti diplomskog rada

Izjavljujem da je moj diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristila drugim izvorima osim onih koji su u njemu navedeni.

Katarina Modrić